

Därför ska den svenska generikamarknaden värnas

Den svenska generikamarknaden, där läkemedelsföretagen konkurrerar med transparenta priser och där apoteken inte kan välja produkt har gett Sverige mycket låga priser på generiska läkemedel. Det är en succémodell som leder till besparingar på 8 miljarder kronor per år direkt till betalaren, dvs till patienter, sjukvård och skattebetalare.

Generiska läkemedel

Generiska läkemedel är medicinskt utbytbara läkemedel med samma funktion, kvalitet och säkerhet som ett originalläkemedel. Ett generiskt läkemedel kan säljas till ett lägre pris eftersom tillverkningen inte har några kostnader för forskning och utveckling. Generiska läkemedel motsvarar idag 15% av den svenska läkemedelsmarknaden i värde och 45% i volym.

2002 infördes substitutionsreformen i Sverige som innebär att Apoteket måste byta ut ett dyrare läkemedel till ett billigare (generiskt läkemedel) om sådant finns tillgängligt. Tandvårds- och Läkemedelsförmåndsverket (TLV) har beräknat att byte till generiska läkemedel ger staten en besparing på 8 miljarder kronor per år.

Prissättningsmodellen

Idag fungerar generikamarknaden mycket enkelt. Substitutionsreformen betyder att Apoteken byter till det läkemedel som ligger lägst i pris för kunden (AUP). Priset gäller en månad och under den tiden köper Apoteken från den leverantör som har det lägsta priset. Samtliga leverantörer har möjlighet att ändra sitt pris en gång i månaden i en ansökan till TLV och när TLV publicerar nästa månads priser blir det tillgängligt för samtliga aktörer. Systemet innebär att den som erbjuder lägst pris får sälja sitt läkemedel till Apoteket. Tack vare detta system har Sverige idag bland de lägsta apotekspriserna på generiska läkemedel i Europa.

Priset är viktigt

För patienter med frikort spelar läkemedelspriset ingen roll, men för de 85% av befolkningen som inte har frikort är priset en viktig faktor. Därför är det viktigt att behålla dagens transparanta prissättningsmodell så att leverantörerna av generiska läkemedel kan fortsätta att konkurrera med kundpriset. Apoteken får idag inte välja leverantör utan är istället skyldiga att tillhandahålla det billigaste läkemedlet.

Men blir inte priserna ännu lägre om apoteken får pressa priserna gentemot läkemedelsleverantörerna? Nej tyvärr. Om apoteken får välja vilken generikaleverantör de ska ha på lager så blir det tvärt om högre priser på apoteken.

När producenterna sänker sina priser så brukar vanligtvis priset sjunka också för konsumenten. Detta ser vi på receptfria produkter och andra varor som säljs på apotek, exempelvis tandkräm och hudvårdsprodukter. Så ser det inte ut när det gäller receptbelagda läkemedel. Läkaren väljer produkt och betalningen är vanligtvis subventionerad. Vi ser att när en leverantör av generika sänker priset på samma läkemedel i både Sverige och Norge så sjunker priset per automatik i Sverige medan så inte är fallet i Norge. Där stannar istället prissänkningen i apotekskedjornas fickor vilket har lett till att den norska staten tvingats gå in med tvångssänkningar på mellan 30 och 80 %. Det säger sig också självt att en stor apotekskedja som kan köpa in stora volymer kan förhandla sig till bättre priser än en liten aktör. Detta skulle bidra till en urholkning av mångfalden på marknaden och därmed av konkurrensen, vilket vi ser skulle vara till nackdel för kunden.

Ett exempel: I både Sverige och Norge säljer vi generikaleverantörer simvastatin (utbytbar med Zocord), ett av de vanligaste läkemedlen. I Sverige kostar Simvastatin (20 mg 100 st) under 60 kronor. I Norge, där priset är sänkt till maximal nivå, dvs 80%, kostar samma förpackning 175 kronor. Inköpspriset är dock detsamma, ca 15 kronor.

Slutsats

Det framgångsrika, svenska systemet där generikatillverkarna bjuder under varandra i en ständig tävling att erbjuda det lägsta priset till konsumenter och skattebetalare, bör behållas. Det systemet kan inte kombineras med ett system där apoteken själva får välja vilket generiskt läkemedel de ska erbjuda kunderna. Nuvarande system ger årligen besparingar på 8 miljarder kronor. Dessa miljarder ger en mängd positiva effekter så som; lägre kostnad för apotekskunden, pengar att vidare utveckla sjukvården och möjlighet till investering i nya innovativa läkemedel.